

بعد از ۲۴ ساعت، برای ماندگارتر شدن رنگ روی پارچه، ۵ دقیقه اتوی بدون بخار را غیرمستقیم یعنی با قرار دادن پارچه‌ای نخی روی طرح روی آن نگه دارید

چاپ پارچه در خانه، با وسایل ساده و هزینه‌ای مناسب

طرح سیب روی روسری

برای ایجاد نقش و نگار روی پارچه‌ها و لباس‌ها، روش‌های مختلفی وجود دارد که هر کدام از آنها به سلیقه افراد بستگی دارد. چاپ روی پارچه در گذشته یک کار هنری دستی بوده اما با به‌روز شدن دستگاه‌ها و ماشین‌آلات صنعتی، این کار با دقت و سرعت بیشتری با کمک دستگاه‌ها انجام می‌شود.

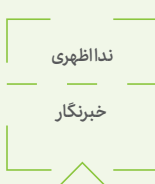
با وجود این دوباره چاپ سنتی روی پارچه دوباره رونق گرفته و علاوه بر سرگرمی می‌تواند ابزاری هم برای کسب درآمد باشد. این کار شاید در نگاه اول کمی پیچیده به نظر برسد اما با صرف زمان کمی می‌توان آن را به خوبی یاد گرفت.

شابلون و نوارچسب‌های شابلونی

شابلون یکی از ساده‌ترین راه‌ها برای چاپ روی پارچه است و برای آماتورها هم گزینه مناسبی است. شابلون، طرح‌های آماده‌ای است که می‌توانید بخرید یا حتی خودتان آنها را آماده کنید. هر طرحی را که دوست دارید می‌توانید روی کاغذ کشیده و روی طلق یا یک تکه مقوا بچسبانید و طرح را با کاتر برش بزنید. حالا می‌توانید با قرار دادن آن روی هر نوع پارچه‌ای و رنگ زدن روی آن و سپس برداشتن شابلون، طرح دلخواه‌تان را روی پارچه یا لباس درآورید. اگر شرایط برای تهیه شابلون هم فراهم نبود می‌توانید از نوارچسب‌های کاغذی برای ایجاد طرح روی پارچه استفاده کنید و تنها با چسباندن همان نوارچسب‌ها، شابلون‌هایی با طرح‌های ساده ایجاد می‌کنید. در فضای ایجادشده بین نوارچسب‌ها می‌توانید با رنگ زدن، طرح موردنظرتان را به وجود آورید. پس از پایان رنگ‌آمیزی، برجسب‌ها را از روی پارچه جدا کنید تا طرح خودش را نشان دهد.

مهر چاپ

استفاده از مهرهای چاپی یکی از مرسوم‌ترین روش‌هاست. با زدن مهرها داخل رنگ و گذاشتن روی پارچه می‌توان طرح‌های دلخواه را ایجاد کرد. برای کار حرفه‌ای بهتر است از مهرهای آماده با نقش و نگارهای مختلف استفاده کنید. اما برای کارهای ساده‌تر می‌توانید به جای خریدن مهر، به راحتی از وسیله‌های دم‌دستی و گاه دورانداختنی، مهر

دارد، پارچه را طرح‌دار می‌کند. برای داشتن یک طرح متفاوت می‌توانید چند کش را با فاصله دلخواه از هم دور وردنه، غلتک یا رول دستمال کاغذی بپیچید. سپس روی کش را رنگ کرده و روی پارچه بکشید. این کار، شیارهای منظمی را روی پارچه ایجاد می‌کند که برای حاشیه پارچه گزینه مناسبی است. به جز این روش‌ها می‌توانید رول دستمال کاغذی را برش زده و به اشکال مختلف درآورید و سپس با فروکردن سر آنها در رنگ، به عنوان مهر روی پارچه بگذارید تا طرح موردنظرتان را روی پارچه حک کنید. روش دیگر برای داشتن مهر خانگی استفاده از

بسیار است. مثلاً دکمه‌ها با طرح‌های مختلف رنگ کنید و روی پارچه قرار دهید. برای استفاده راحت‌تر می‌توانید آن را به انتهای یک چوب‌پنبه به عنوان دستگیره بچسبانید. حتی از گیره لباس یا گیره مو هم می‌توانید به عنوان طرح استفاده کنید. یکی از ساده‌ترین روش‌ها استفاده از غلتک است. برای این کار یک رول نایلون ضربه‌گیر یا تور با نقوش مختلف را برش زده و روی غلتک بچسبانید. اگر غلتک ندارید، می‌توانید از رول دستمال کاغذی استفاده کنید. سپس با استفاده از رنگ، سطح ضربه‌گیر یا تور را بپوشانید. نایلون ضربه‌گیر یا تور با توجه به اشکال دایره‌ای شکلی که

هزینه چاپ پارچه

«رنگ‌های پارچه با برندهای ایرانی کیفیت خوبی دارد و هر رنگ پارچه به اندازه ظرف گواش، بین ۲۰ تا ۲۵ هزار تومان قیمت دارد. افراد آماتور که می‌خواهند در خانه کار چاپ را آغاز کنند، می‌توانند با دو رنگ سفید و مشکی کارشان را شروع کنند و لزومی به تنوع بالای رنگ نیست اما رنگ‌های اکریلیک به صرفه‌تر بوده و تیوپ آن بزرگ‌تر است و تا مدت زمان بیشتری دوام می‌آورد اما قیمت بالاتری نسبت به رنگ‌های پارچه دارد. همچنین برای کار با رنگ‌های اکریلیک که بین ۳۰ تا ۵۰ هزار تومان است، بهتر است از نسبت یک به یک چسب «بیندر» و رنگ اکریلیک برای تثبیت بیشتر رنگ روی پارچه استفاده شود. برای چاپ پارچه بیشتری می‌توان از اسفنج و برای نقاشی روی پارچه از قلم‌موهایی با اندازه‌های مختلف استفاده کرد.» میزان ماندگاری این رنگ‌ها معمولاً به استفاده کاربران بستگی دارد و معمولاً رنگ‌های پارچه بین یک تا دو ماه ماندگاری دارند اما چاپ نسبت به نقاشی روی پارچه مقدار رنگ بیشتری مصرف می‌کند. با تهیه این ابزار ساده می‌توان به راحتی پارچه‌ها و لباس‌های خودتان را طراحی کرده و نمایی دیگر به آنها بخشید.

نظر کارشناس

فاطمه معیدفر، ۳۵ ساله و کارشناس ارشد نقاشی است. سال ۹۲ بود که آموزش‌هایی را در زمینه چاپ و نقاشی روی پارچه گذراند و در حال حاضر، آموزش این حرفه را هم به عهده گرفته است. به عقیده او افراد بدون آموزش نمی‌توانند این کار را انجام دهند اما با گذراندن آموزش‌های پایه و مختصر هم می‌توانند برخی روش‌های چاپ را در منزل عملی کنند. او با اشاره به ابتدایی‌ترین شیوه‌های چاپ پارچه می‌گوید: «چاپ با برگ و میوه‌ها و سیفی جات، جزو ابتدایی‌ترین روش‌هاست. رنگ مناسب برای پارچه هم اکریلیک است اما رنگ‌های حرفه‌ای‌تر، رنگ‌های پارچه هستند که برندهای ایرانی هم رنگ‌های خوب و ماندگاری دارد و هزینه‌هایش کمتر است اما در این میان، امتیازی که رنگ‌های مخصوص پارچه نسبت به رنگ اکریلیک دارد، این است که در رنگ پارچه لطافت پارچه حفظ می‌شود اما رنگ اکریلیک کمی پارچه را زمخت می‌کند و از آنجا که برای شروع، مصرف رنگ بیشتر است و از نظر قیمتی رنگ‌های اکریلیک مناسب‌ترند، شاید تهیه آنها برای آماتورها بهتر باشد.»

چاپ‌های دم‌دستی در خانه

معیدفر درباره تفاوت چاپ و نقاشی روی پارچه می‌گوید: «نقاشی روی پارچه معمولاً با رنگ و قلم‌مو انجام می‌شود اما چاپ با هر کلیشه‌ای قابل انجام است، مثلاً این کلیشه می‌تواند سیب یا گل‌بانی باشد به طوری که میوه را از سطح مقطع برش زده و بعد از آغشته کردن آن به رنگ، روی پارچه قرار می‌دهند. به این ترتیب، نیمه سیب یا گل‌بانی روی پارچه نقش می‌بندد. صیفی‌جات هم گزینه مناسبی است. پیاز، قارچ، مغزکلم و کاهو و کرفس، افکت‌های خوبی به ما می‌دهد تا افراد با کمترین امکانات، چاپ‌های جالبی را روی پارچه ایجاد کنند. برگ درختان هم گزینه مناسبی برای چاپ به شمار می‌رود. برای این کار از برگ‌هایی با برگ‌های پهن و درشت استفاده می‌شود به گونه‌ای که پشت برگ و روی رگ برگ‌ها را با اسفنج یا قلم‌مو رنگ زده و روی پارچه می‌گذاریم تا چاپ بگیرد. رنگی که از سطح برگ و رگ برگ‌ها به پارچه منتقل می‌شود، کاملاً حالت برگ را به خود می‌گیرد.»

رنگ را چطور روی پارچه تثبیت کنید؟

«وقتی از رنگ اکریلیک یا رنگ پارچه استفاده می‌کنند، بعد از ۲۴ ساعت که از خشک شدن پارچه گذشت برای ماندگارتر شدن رنگ روی پارچه، ۵ دقیقه اتوی بدون بخار را غیرمستقیم (با قرار دادن پارچه‌ای نخی روی طرح) روی آن نگه دارید. این کار باعث باز شدن رنگ داخل بافت پارچه و تثبیت رنگ می‌شود.» پارچه‌هایی با رنگ‌های روشن بهترین گزینه برای نقاشی و چاپ پارچه محسوب می‌شود. در نقاشی، ابتدا زیرسازی با رنگ سفید انجام شده و سپس روی آن رنگ آمیزی می‌شود اما در چاپ، زیرسازی معنایی ندارد و فقط یک باره چاپ می‌شود به همین دلیل رنگ روشن مناسب‌تر است اما پارچه‌های کشدار و ریون خیلی مناسب چاپ نیستند.